

צה"ל הוא צבא יהודי

זאב ז'בוטינסקי במדי הגדוד העברי | "במשך יובלים ודורות הורגלו אומות העולם לשמוע כי פה היכו את היהודים ושם הגנו על היהודים - או היכו או הגנו - וקשה להגיד מה היה משפיל יותר: המלקות או ההגנה. בא הזמן להראות לעולם רובה יהודי עם כידון יהודי"



סא"ל (מיל') מאיר הפלר
לשעבר קצין אג"ם באוגדה
וכיום קצין מטה בפיקוד צפון



באחרונה גוברים הקולות הטוענים שאסור להדגיש את צביונו היהודי של צה"ל, שכן משרתים בו לא רק יהודים אלא גם נוצרים, מוסלמים, דרוזים וצ'רקסים שהמכנה המשותף לכולם הוא היותם אזרחי מדינת ישראל. הדעה הזאת מסוכנת ועלולה לפגוע בתחושה של צדקת הדרך

אך אם חלילה אין בו נכונות ועוצמה גם לימינו אלו, גם למלחמותינו החדשות לבקרים וללילות, אזי מה לנו כאן נאבקים כל יום מחיינו ומקיימנו מדמנו? מדוע ועל מה המאמץ? הדיון המוצג כאן הוא כה מהותי ויורד לשורש היותנו עם, עד כי לא ניתן לטשטש ולהתחבא ברעיון הליברלי (והצודק) של חופש הדת וחופש מדת. הנושא כה מורכב כי הרי אצלנו, היהודים, אין לאום ללא דת ואין דת ללא לאום. בזה אנו שונים מכל אומות העולם.

לכן אני מבקש להציע בסיס למאבק הלאומי שלנו: הרעיון של האמונה בצדקת הדרך והדרך עצמה שזורים כל העת, מאז תחילת השיבה המחודשת לציון, בהתחברות עיקשת אל יתדות התנ"ך ואל תורת המוסר שלו. אך בעוד שיכולנו בגולה לעסוק בחלק הרוחני - בעשרת הדיברות ובמוסר שהונחל מעמנו לרוב אומות העולם - הרי כאן, בארץ היוקדת הזאת, המיוסרת, דומעת וכואבת, אנו חייבים, אם תאבי חיים אנו, לדבוק באחיזה אמיתית ברורה וחדה: זו שלנו כי כך כתוב בספר הספרים (כדברי כצנלסון), כי כך שנינו מאבותינו ומרבותינו!

הנשיא ברק אובמה ביסס באחרונה בדבריו בקהיר את זכות קיומה של המדינה היהודית על הנרדפות ועל ההשפלה שספג עמנו במהלך הדורות ובפשע הנורא של השואה. הוא טעה טעות כואבת, ולדעתי גילה בכך גם חוסר יושרה פוליטית והיסטורית. מקור היאחוזותנו בחבל הארץ הזה - יישמע אולי זר לאוזני המתנגדים להיות צה"ל צבא יהודי - הוא בדיוק נמרץ דברי הרבנים הצבאיים בבואם לספר לחיילים על אודות תקופת השופטים והנביאים ושרי הצבא והמלכים והמכבים ולעודד את רוחם. יגיד כל מומחה בכיר, וגם זוטר, העוסק במדעי המדינה שמרכיב על של הכוח הלאומי הינו המורל הלאומי. באין חזון ייפרע עם. באין הכרה והבנה בצדקת הדרך, המותווית הן על ידי הרבנים הצבאיים והן על ידי המפקדים, לא תצלח המשימה שלה כולנו שותפים: לבסס את אחיזתנו כאן כעם גאה היושב במדינתו וחי על פי הבנתו והשקפתו ופועל בשפתו וברוח דתו לקיים חיים חופשיים בחברה צודקת.

בוא נסכים שתפקידם העיקרי של הרבנים בצבא הוא לבסס ולהטמיע את האמירות האלה, ודי לנו בכך כדי שמהמקור הזה תישאבנה כל יתר סמכויותיהם בענייני דת ולאום, מורל ורוחניות.

באחרונה גוברים הקולות הטוענים שאסור להדגיש את צביונו היהודי של צה"ל, שכן משרתים בו לא רק יהודים אלא גם נוצרים, מוסלמים, דרוזים וצ'רקסים שהמכנה המשותף לכולם הוא היותם אזרחי מדינת ישראל. צה"ל - אומרים אותם האנשים - הוא צבא ההגנה לישראל, דהיינו הצבא המגן על מדינת ישראל, שהיא ביתם של בני דתות רבות. במילים אחרות: צה"ל אינו צבא בעל זהות דתית מסוימת אלא צבא של מדינה חילונית שמגן על כל אזרחי המדינה - תהא דתם אשר תהא. זו גם הסיבה - אומרים מי שדוגלים כך - שאין להקנות לרבנים הצבאיים תפקידים מעבר למה שמוגדר להם בפקודות הצבא.

הגישה הזאת, השוללת מכל וכל את היות צה"ל צבא יהודי אינה מקובלת עלי. "בארץ ישראל קם העם היהודי. בה עוצבה דמותו הרוחנית, הדתית והמדינית, בה חי חיי קוממיות ממלכתית, בה יצר נכסי תרבות לאומיים וכלל אנושיים והוריש לעולם כולו את ספר הספרים הנצחי", נאמר במילותיה הפותחות של מגילת העצמאות. העם היהודי נאמר שם ולא העם הישראלי ולא האוכלוסייה המקומית, ולא בכדי. אלה השוללים - במסווה של דמוקרטיה כביכול - את הרחבת תפקידיו של הרב הצבאי מבינים אל נכון שהיהודים נתכנסו למקום הזה אך ורק בגלל הקשר הדתי הלאומי שלנו לכאן.

לא נתכנסו לכאן כדי להילחם ולאבד חיים רק כדי ליצור חברה פלורליסטית אזרחית מתקדמת. מי שחושב כך יישאל מדוע אינו נלחם על אותם העקרונות בניו יורק או בניו זילנד. רק כאן, בארץ ישראל, אנו נלחמים גם על הזהות היהודית ועל ההווה המיוחדת שלנו כיהודים.

לא גדלתי בבית דתי, לא נתחננתי בהווי דתי, וגם היום אי אפשר לומר שאורח חיי הוא כשל שומר מצוות. שירותי בצנחנים לא היה תוצאה של דרשה או של דרבון מפי רב זה או אחר. אך בניתוח אמיתי וכן שעורך אני עם עצמי, עם משפחתי ועם חבריי אין לי ספק שאילולא הדת היהודית אין לנו לאום יהודי, ואילולא אבותינו לא שמרו על חיי קהילה ואורח חיים יהודיים לא היינו מגיעים עד הלום.

זו עובדה ניצחת ברורה וכתובה בסלע. אמור מעתה: מי שזורק אבן לבאר המים שממנה שתו אבותינו, אל יתפלא אם בבוא היום יעלו מן המים האלה ריחות רעים. והם כבר מרחפים בינות פרופסורים יהודים במוצאם (בודדים המה למזלנו) שמכנים את הצבא שלנו בביטויי גנאי נאציים וטוענים שאנו כולנו עסוקים יום-יום בהשמדת עם, בהשפלתו ובביזויו. מי שאינו מבין את המקורות ואת המעיינות שמהם שאבו האבות המייסדים טומן את ראשו בחול.

כל מי שקורא את הכתבות על השתמטות בני הנער ועל היעדר המוטיבציה לשרת בצה"ל מבין ויודע מהם מקורותיהם: אותה אבן הנזרקת לבאר היהודית היא - היא הגורמת היום - כפי שפורסם בביטאון הזה - לאותו רופא עתודאי שניצל את כספי צה"ל ללימודיו להחציף פנים ולומר לרמ"ח בריאות הנפש בצה"ל שיש לו מוטיבציה שלילית קיצונית כלפי שירות בצה"ל.

אינני צריך להביא מאמרות רבנים כדי לבסס את דבריי בנוגע לטעות הקשה והעקרונית של מי שמתנגדים להיות צה"ל צבא יהודי. די לי אם אצטט שלושה מאבות התנועה הציונית: ברל כצנלסון, ממיסדי תנועת העבודה, אמר באופן חד וברור: "התנ"ך הוא המנדט שלנו". דוד בן-גוריון אמר במהלך שימוע מטעם ממשלת המנדט לפני קום המדינה: "הלכנו לגולה, גלינו והורחקנו מארצנו. אבל לקחנו איתנו את ספרנו, את הספר, ובספר הזה, שהיה בשבילנו יותר מספר, כי בו צרורה כל נפשנו, לקחנו איתנו גולה גם את מולדתנו, כי גם ארצנו זו הייתה צרורה בספר. ונשאנו את ארצנו בליבנו, בנשמתנו, ושלושה אלה - העם, הספר והארץ - היו לאחד לעולמים. זהו חוט משולש אשר לא יינתק".

זכות ראשונים למקים הצבא היהודי הראשון בעת החדשה - הגדודים העבריים שהשתתפו במלחמת העולם הראשונה - שמורה לזאב ז'בוטינסקי שאמר כבר ב-1919: "במשך יובלים ודורות הורגלו אומות העולם לשמוע כי פה היכו את היהודים ושם הגנו על היהודים - או היכו או הגנו - וקשה להגיד מה היה משפיל יותר: המלכות או ההגנה. בא הזמן להראות לעולם רובה יהודי עם כידון יהודי. מתוך הקושי שבו השגנו את המטרה הזאת יכולים אתם להבין את ערכו, או אולי, יותר נכון, עוד אין אנחנו יכולים להבין את כל ערכה של המהפכה הנפשית הזאת - את כל ערכה ואת כל תוצאותיה הקרובות והרחוקות - ורק בני בנינו יבינו, וכאשר יבינו, יברכו את שמכם".

כביכול עסקינן בעקרון האמונה והחופש האישי לתפיסה דתית, אך יורשה לי להציע את הנוסחה הפשוטה המשתכללת במשפט קצר אחד: "האמונה בצדקת הדרך". הביטוי הזה נשמע אומנם מעט שחוק וארכאי,